

Ważne wskazówki

Mając na względie lepszą czytelność zrezygnowano z używania za każdym razem formy żeńskiej i męskiej. Jeżeli stosowana jest forma neutralna lub męska, należy pod tym rozumieć zarówno kobiety, jak i mężczyzn.

Może pan/pani wystąpić do sądu z wnioskiem o wezwanie dalszych świadków i biegłych/rzeczoznawców lub włączenie innych środków dowodowych. Należy tego dokonywać z podaniem faktów, wobec których ma nastąpić przeprowadzenie dowodu. Świadków i biegłych/rzeczoznawców, których przesłuchania pan/pani sobie życzy, może pan/pani przyprowadzić też ze sobą na rozprawę główną. Jest pan/pani jednak zobowiązany(a) do **niezwłocznego** podania do wiadomości sądu ich nazwisk i adresów.

Osoby wchodzące do budynku sądu poddawane są kontroli bezpieczeństwa. Potrzebny na to czas proszę uwzględnić przy planowaniu swojego przyjazdu.

W sądach nie zawsze wszystkie pomieszczenia przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Jeżeli potrzebuje Pan/Pani wejścia "bez barier", proszę poinformować się o możliwościach danego sądu w tym zakresie.

Jeżeli jest pan/pani bez środków i dlatego nie jest w stanie pokryć niezbędnych kosztów podróży do sądu oraz powrotnej do domu, to na pana/pani wniosek zachodzi możliwość przyznania panu/pani z góry odszkodowania na poczet niezbędnych kosztów podróży. Do takiego wniosku należy dołączyć zaświadczenie o pana/pani sytuacji materialnej (np. zaświadczenie o zarobkach, decyzję w sprawie przyznania renty/emerytury lub zasiłku socjalnego, zaświadczenie o wysokości zasiłku dla bezrobotnych) i podać, ile osób utrzymuje pan/pani ze swoich dochodów.

Z reguły przyznawane są środki w postaci biletów drugiej klasy na przejazd środkami publicznej komunikacji osobowej. Wypłata pieniędzy wchodzi w rachubę tylko w wyjątkowych sytuacjach.

Wniosek o przyznanie odszkodowania na poczet kosztów podróży może pan/pani kierować do sądu wskazanego w nagłówku pisma, a w przypadkach pilnych - także do Sądu Rejonowego (Amtsgericht), który jest miejscowo właściwy dla miejsca pana/pani pobytu. Proszę złożyć taki wniosek niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego wezwania.

Wskazówki dla pokrzywdzonych i/lub oskarżycieli posiłkowych:

1. Pokrzywdzeni mają prawo do złożenia wniosku o informację dotyczącą umorzenia postępowania, miejscu i terminie rozprawy głównej, jak również zarzutach wysuwanych przeciwko oskarżonemu i wyniku postępowania. Pokrzywdzeni mogą w szczególności wnioskować o udzielenie im informacji, czy skazanemu wydano zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym bądź utrzymywania z nim stosunków. W przypadku, jeśli pokrzywdzony nie włada językiem niemieckim, na wniosek może on otrzymać informację o miejscu i terminie rozprawy głównej w innym języku, który jest dla niego zrozumiały.

Ponadto na wniosek pokrzywdzonego, w przypadku gdy wykazano uzasadniony interes oraz gdy nie stanowi przeszkody żaden wymagający szczególnej ochrony interes zainteresowanego (§ 406d StPO (kodeksu postępowania karnego)), pokrzywdzonemu udzielana jest informacja dotycząca tego, czy wobec oskarżonego lub skazanego wydano nakaz zastosowania bądź uchylenia środków polegających na pozbawieniu

wolności albo czy po raz pierwszy bądź kolejny przyznano mu przepustkę lub pozwolono skorzystać z przerwy w odbywaniu kary. W prawnie określonych przypadkach szczególnych udzielenie tych informacji nie wymaga wykazania uzasadnionego interesu. Ponadto na wniosek pokrzywdzonego jest udzielana informacja, czy oskarżony lub skazany uniknął kary pozbawienia wolności poprzez ucieczkę, i jakie podjęto w związku z tym w danym przypadku środki ochrony pokrzywdzonego.

Informujemy, że informacje mogą nie zostać udzielone, jeżeli nie jest możliwe ich doręczenie pod wskazany adres.

Jeżeli pokrzywdzony wskazał adwokata jako doradcę prawnego, w przypadku wyznaczenia adwokata albo jeżeli pokrzywdzony jest reprezentowany przez adwokata, informacje przekazywane będą adwokatowi.

2. W przypadku, gdy istnieje uzasadniony interes, pokrzywdzony ma prawo domagać się wglądu do akt bądź określonych wypisów z akt za pośrednictwem adwokata, jak również zapoznać się z dowodami będącymi w depozycie urzędowym, o ile nie stanowi przeszkody żaden wymagający szczególnej ochrony, nadrzędny interes oskarżonego bądź innych osób (§ 406e StPO (kodeksu postępowania karnego)).
3. Pokrzywdzony ma prawo do skorzystania na własny koszt z pomocy prawnej adwokata, który jest obecny podczas przesłuchania i może wykonywać niektóre prawa pokrzywdzonego.

Ponadto na wniosek pokrzywdzonego podczas przesłuchania może być obecna w charakterze świadka wskazana przez niego zaufana osoba, chyba że zagrażałoby to dochodzeniu (§ 406f StPO (kodeksu postępowania karnego)).

4. Zgodnie z treścią § 395 StPO osoby uprawnione do wystąpienia jako oskarżyciele posiłkowi mogą skorzystać z obecności adwokata także przed wniesieniem jawnego powództwa i bez oświadczenia o wystąpieniu, lub też mogą być na ich wniosek przez niego reprezentowane. Mają one prawo do obecności podczas rozprawy głównej, także jeśli mają zostać przesłuchane w charakterze świadka. Także adwokat osoby uprawnionej do wystąpienia jako oskarżyciel posiłkowy posiada prawo do obecności podczas rozprawy głównej.

5. Uprawnienia pokrzywdzonego poza postępowaniem karnym (§ 406i StPO)

- a) W przypadku wynikających z popełnionego przestępstwa roszczeń majątkowych, pokrzywdzony, zgodnie z treścią §§ 403 – 406c StPO i § 81 ustawy o sądownictwie dla nieletnich (JGG) może wysunąć je wobec osoby oskarżonej w postępowaniu karnym, o ile podlegają one jurysdykcji sądów powszechnych, a postępowanie jeszcze się nie toczy na drodze prawa cywilnego. Odpowiedni wniosek może zostać złożony pisemnie bądź ustnie i zaprotokołowany przez urzędnika sądowego, a podczas rozprawy głównej także ustnie przed wygłoszeniem mowy końcowej. Pokrzywdzony musi wskazać powód i przedmiot roszczenia, a nadto powinien dołączyć materiał dowodowy. Na wniosek sąd może zdecydować o przyznaniu pokrzywdzonemu pomocy w zakresie uzyskania pomocy adwokata.
- b) Oprócz tego pokrzywdzony może stosownie do
  - ustawy o ochronie przed przemocą wnioskować o podjęcie decyzji o zarządzeniu środków przeciwko oskarżonemu,
  - ustawy o odszkodowaniach dla ofiar wystąpić z roszczeniami o zaopatrzenie i
  - przepisów administracyjnych federalnych lub poszczególnych landów wystąpić w danym przypadku z roszczeniami o odszkodowanie.
- c) Pokrzywdzony może uzyskać także wsparcie i pomoc dzięki zarządzeniu pomocy dla ofiar

- w formie porady
- poprzez udostępnienie lub pośrednictwo w zdobyciu zakwaterowania w obiekcie chronionym
- poprzez pośrednictwo w udostępnieniu ofert pomocy terapeutycznej lub medycznej, a także psychologicznej lub innych dostępnych ofert wsparcia w zakresie psychospołecznym.

6. Uprawnienia pokrzywdzonego w ramach postępowania karnego (§ 406i StPO)

- a) Zgodnie z treścią §§ 395, 396 StPO lub § 80 ust. 3 JGG, pokrzywdzony może przystąpić do postępowania w powództwie jawnym jako oskarżyciel posiłkowy, a przy tym
- zgodnie z treścią § 397a StPO może wystąpić o przyznanie pomocy adwokata lub pomoc w zakresie kosztów postępowania wynikających z jego udziału i
  - może wystąpić stosownie do § 397 ust. 3 StPO i §§ 185 i 187 GVG z wnioskiem o tłumaczenie ustne i pisemne w postępowaniu karnym.
- b) Ponadto pokrzywdzony może
- wystąpić w postępowaniu karnym z roszczeniem w zakresie prawa majątkowego, wynikającym z czynu karalnego, stosownie do §§ 403 do 406c StPO oraz § 81 ust. 3 JGG,
  - o ile jest przesłuchiwany jako świadek przez prokuraturę lub sąd, wystąpić z roszczeniem o odszkodowanie stosownie do ustawy o wyrównaniu i odszkodowaniu ze strony wymiaru sprawiedliwości,
  - uzyskać stosownie do § 155a StPO zadośćuczynienie na drodze wyrównania ze strony sprawcy w stosunku do ofiary, jak również
  - stosownie do § 158 StPO złożyć zawiadomienie o czynie karalnym lub wniosek o ściganie sprawcy przestępstwa.

Dopuszczeni do udziału w postępowaniu oskarżyciele posiłkowi, zgodnie z treścią § 397a StPO mogą wnioskować o wyznaczenie adwokata dla oskarżenia posiłkowego.

Pokrzywdzeni mają również możliwość uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji do spraw pomocy ofiarom przestępstw. Tam otrzymają oni również informacje dotyczące psychospołecznej pomocy sądowej.

7. W Dolnej Saksonii ofiary przestępstw mogą korzystać między innymi z biur do spraw pomocy ofiarom przestępstw prowadzonych przez Fundację Pomocy Ofiarom w Dolnej Saksonii (Stiftung Opferhilfe Niedersachsen).

Biura do spraw pomocy ofiarom przestępstw oferują konkretnie następujące formy pomocy: pomoc i doradztwo psychospołeczne, pośrednictwo w zakresie poszukiwania dalszego wsparcia i doradztwa, wsparcie podczas rozpraw sądowych, spraw urzędowych, spotkań z adwokatami i lekarzami, a także pomoc w składaniu wniosków. Ponadto ofiary przestępstw otrzymują informacje dotyczące pomocy finansowej i roszczeń.

Biura pomocy ofiarom przestępstw znajdują się w następujących miastach: Aurich, Brunshwik, Bückebug, Getynga, Hanower, Hildesheim, Lüneburg, Oldenburg, Osnabrück, Stade i Verden. Dane najbliższego biura wraz z adresem, nazwiskiem osoby do kontaktu oraz godzinami przyjmowania interesantów znajdują Państwo na stronie www.opferhilfe.niedersachsen.de.

Fundacja Pomocy Ofiarom w Dolnej Saksonii (Stiftung Opferhilfe Niedersachsen) ściśle współpracuje z regionalnym oddziałem stowarzyszenia WEISSER RING e.V. (www.weißer-ring.de) w Dolnej Saksonii. Ponadto na szczeblu regionalnym działa szereg innych instytucji świadczących pomoc ofiarom przestępstw.

8. Więcej informacji znajdą Państwo w specjalnej broszurze wydanej przez Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości (Bundesjustizministerium) (przewodnik dla ofiar przestępstw), którą można pobrać ze strony internetowej:
<http://www.bmiv.de/opferschutz>.
9. Jeżeli pokrzywdzony nie włada językiem niemieckim lub jest słuchowo upośledzony lub ma zaburzenia mowy, to może na przeciąg całego postępowania karnego zażądać bezpłatnej pomocy tłumaczki lub tłumacza. Poza tym pokrzywdzony ma prawo zażądać pisemnego tłumaczenia zarządzeń pozbawienia wolności oraz aktów oskarżenia, nakazów karnych i nieprawomocnych wyroków.